

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्सपेक्सन समूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, हेल्थ असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा: यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क: २००

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या अङ्कभार	समय
प्रथम	सेवासँग सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based-knowledge)	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	Section A: २० प्रश्नx२ अङ्क=४० अङ्क Section B: २० प्रश्नx२ अङ्क=४० अङ्क Section C: १० प्रश्नx२ अङ्क=२० अङ्क	४५ मिनेट
द्वितीय	सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based-knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	Section A: २ प्रश्नx १० अङ्क=२०अङ्क ४ प्रश्नx ५ अङ्क=२० अङ्क Section B: २ प्रश्नx १० अङ्क=२०अङ्क ४ प्रश्नx ५ अङ्क=२० अङ्क Section C: ४ प्रश्नx ५ अङ्क=२० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ।
- लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ, सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजी मध्ये कुनै एक भाषा हुनेछ। तर विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषा समेत प्रयोग गर्न सकिने छ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ। तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा OMR उत्तरपुस्तिका प्रयोग भएकोमा निर्देशित स्थानमा निर्देशन बमोजिम Bubble लगाउने र OMR बाहेकको उत्तरपुस्तिका प्रयोग भएकोमा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी Capital letters: A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ। Small letters: a, b, c, d मा लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए त्यस्तो उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्रमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव परीक्षा योजनामा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा तीन महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- प्रथम चरण (First Phase) अन्तर्गत प्रथम पत्रको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराउन सकिने छ।*
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइने छ।

पाठ्यक्रम लागू मिति: २०८२/४/१ (*आयोगको मिति २०८२/८/२८ को निर्णय बमोजिम परिवर्द्धित)

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्सपेक्सन समूह, सहायकस्तर पाँचौ
तह, हेल्थ असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम र द्वितीय पत्र
सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based knowledge)

खण्ड (Section) (A)- ४० अङ्क

1. **Anatomy and Physiology:** Anatomical structure and function of the following different organs of the body system:
 - 1.1 Digestive system
 - 1.2 Respiratory system
 - 1.3 Cardiovascular system
 - 1.4 Reproductive system
 - 1.5 Endocrine system
 - 1.6 Nervous system
 - 1.7 Skeletal system
 - 1.8 Muscular System
 - 1.9 Urinary System
 - 1.10 Sense organ system
2. **National Policy, Planning, Strategies and implementation status of Public Health Programmes in Nepal**
 - 2.1 Family Planning, Safe Motherhood
 - 2.2 Control of Diarrhoeal Diseases (CDD), Acute Respiratory Diseases (ARI), Nutrition, National Programme on Immunization & Integrated Management of Neonatal and Childhood Illness (IMNCI)
 - 2.3 Malaria, Kala-azar, Dengue, Japanese Encephalitis, Filariasis, Scrub Typhus, Leptospirosis d) Human Immuno-deficiency Virus (HIV)/Acquired Immuno-Deficiency Syndrome (AIDS) and Sexually Transmitted Diseases (STD) Control
 - 2.4 Tuberculosis and Leprosy Elimination
 - 2.5 Health Insurance
 - 2.6 Health Education, Information and Communication
 - 2.7 Nepal Health Sector Strategy
 - 2.8 Health Sector in SDG
3. **Planning and Management**
 - 3.1 Community Health Diagnosis & Health Profile
 - 3.2 Micro Planning of Health Programs
 - 3.3 Supervision, Monitoring and Evaluation of Health Programmes
 - 3.4 Integrated Health Management Information System (IHMS)
 - 3.5 Planning and Management of Camps
 - 3.6 Cold Chain Management
 - 3.7 Health Training Management in different settings
 - 3.8 Logistic Management and Logistic Management Information System (LMIS)
4. **Organizational Structure and Functions**
 - 4.1 Ministry of Health and Population (MoHP), Department of Health Service (DoHS)
 - 4.2 Provincial Organisational structure of health services Provincial Ministry of Health (MoH), Provincial Health Directorate (PHD), Provincial Health Training Centre (PHTC), Provincial Health Logistic Management Center (PHLMC), Provincial Public Health Laboratory (PPHL)
 - 4.3 Health Office (HO)

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्स्पेक्सन समूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, हेल्थ असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 4.4 Health care organizations under local government Primary Health Care Center (PHCC), Health Post (HP), Basic health service Center, Urban Primary Health Center (UPHC), Community Health Unit (CHU)
 - 4.5 Structure of health service in federal context
 - 4.6 Job description of Health Assistant
 - 5. Community Mobilization & Local Governance**
 - 5.1 Female Community Health Volunteers (FCHV) and Mother's Groups
 - 5.2 Mobilization of Local Health Leaders and Committee
 - 5.3 Federalization in Health Services
 - 6. Epidemiology and Disease Control**
 - 6.1 Definition, Scope, Causes of Disease, and Infection
 - 6.2 Types and Management of Disasters
 - 6.3 Investigation and management of Epidemics
 - 6.4 Causes, Signs, Symptoms, Management, Prevention and Control of Gastroenteritis, Dysentery, Cholera, Typhoid Fever, Giardiasis, Malaria, Filariasis, Encephalitis, Kala-azar, Dengue, Parasitic Infestation, Scabies, Chicken Pox, Influenza, Mumps, Rabies, Hepatitis, Ring Worm, Leprosy, Tuberculosis, Helminthiasis, Pertussis, Measles, and Diphtheria.
 - 6.5 Non-communicable Diseases and Mental Health Heart Diseases, Cancer, Diabetes, Kidney Problems, and Common Mental Health Problems
 - 6.6 Early Warning and Reporting System (EWARS) and Surveillance System
 - 6.7 Water Quality Surveillance
 - 7. Environmental Sanitation**
 - 7.1 Water Purification
 - 7.2 Waste Management
 - 7.3 Food Hygiene, Sanitation of public places, Health Hazards
 - 7.4 Sanitary Latrines
 - 7.5 Basic Measures in Controlling Rodents
 - 7.6 Integrated Vector Management
 - 7.7 Medical Importance, and Measures of Controlling Common Vectors and Insects
 - 8. Child Health Problems and Interventions**
 - 8.1 Common Neo-natal Health Problem
 - 8.2 Common Child Health Problems like CDD, ARI, Malaria, and Malnutrition
 - 8.3 Nutritional Interventions (Management of SAM/MAM cases), Immunizations Service
- खण्ड (Section) (B) - ४० अङ्क**
- 9. General Medicine**
 - 9.1 General History Taking, Simple Physical Examination, Systemic Examination
 - 9.2 Various Methods of Diagnosis. Complications and Management of Diseases in Respiratory, Digestive, Cardiovascular. Urinary, Endocrine. Hematology, and Central Nervous System with their terminology, Etiology and clinical features
 - 10. First Aid and Emergency Management:** Basic Life Support (BLS), Shock, Poisoning, Injuries, Haemorrhage, External bleeding, Thermal and Chemical Burns, Fracture and Dislocation, Frost Bite, Insect bite, Animal bite, Snake bite and Drowning, Abscess and cellulitis
 - 11. Skin Diseases:** Impetigo, Contagious, Boils. Tinea Infection, Herpes Zoster, Scabies, Eczema, Allergic Conditions, and Acute drug reaction
 - 12. Elementary Surgery:** Management of inflammation, Septicemia, Toxemia, Sinus, fistula, Gangrene, Wound, Tetanus, Acute Pain Abdomen, Hernia, Hemorrhoids, Anal Fissure, Acute

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्सपेक्सन समूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, हेल्थ असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

Retention of Urine, Causes of Frequent Urination and Nocturia, Management of Rupture of Urethra, Haematuria, Phimosis, Paraphimosis, Hydrocele, Head Injury, Clinical features and management of Osteomyelitis, Local Anesthesia, Sterilization of Surgical Instruments

13. Eye, Ear, Nose and Throat Diseases

13.1 General Examination procedures of Eye, Ear, Nose, and Throat

13.2 Sign and Symptoms and General Management of Eye Lid Complications, Red Eyes, Trachoma, Corneal ulcer, Night Blindness, Cataract, Pterygium, Iridocyclitis, Glaucoma, and foreign body in the eyes

13.3 Removal of Wax and Foreign Bodies. Signs and Symptoms, and Management of Otitis Media, Otitis Externa, and referral conditions of hearing problems

13.4 Deviated nasal Septum. Nasal polyps, Epistaxis and Sinusitis

13.5 Clinical Features. Complications, and Management of Acute Tonsillitis, Pharyngitis, and Laryngitis

14. Oral Health and Mental Health

14.1 Dental plaques and calculus. Dental Carries, Periodontitis, Periodontal pockets and Abscess, Importance and Maintenance of Oral Hygiene

14.2 Psychosis. Neurosis and Mental Retardation

15. Reproductive Health Problems and Interventions

15.1 Male and Female Reproductive System. Menstruation Cycle, Conception, ovulation, Vaginal Discharge, Management of Per Vaginal Bleeding. Post-menopausal Bleeding. Uterine Prolapse. Pelvic Inflammatory Diseases; causes, Sign, Symptoms, and Complications of Ectopic pregnancy. Management of Mastitis and Breast Abscess

15.2 Normal Labor and Early Diagnosis and referral of Complicated Pregnancy, Puerperium

15.3 Safe Abortions

15.4 Family Planning and Counselling, Permanent and Temporary Contraceptives

15.5 Adolescent Sexual and Reproductive Health Right

16. Acts and Regulations

16.1 Rights and policies related to health in The Constitution of Nepal

16.2 Public Health Service Act, 2075 and Public Health Service Regulation, 2077

16.3 Koshi Province Public Health Act, 2074

16.4 Health Professional Council Act, 2053 and Regulation, 2054

खण्ड (Section) (C):- २० अङ्क

१. नेपालको संविधानको भाग १ देखि ५ र भाग १३ देखि २२ सम्म तथा अनुसूची ५ देखि ९ सम्म

२. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ (कोशी प्रदेश)

३. प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८१ (कोशी प्रदेश)

४. स्थानीय सरकारी सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन, २०८० (कोशी प्रदेश)

५. प्रदेश सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश)

६. प्रदेश सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०७७ (कोशी प्रदेश)

७. प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश)

८. प्रदेश लोक सेवा आयोग नियमावली, २०८१ (कोशी प्रदेश)

९. प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ (कोशी प्रदेश) को परिच्छेद १ र परिच्छेद ६ सम्बन्धी जानकारी

१०. कोशी प्रदेशको योजनावद्ध विकास तथा चालु आवधिक योजनासम्बन्धी सामान्य जानकारी

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्स्पेक्सन समूह, सहायकस्तर पाँचौ तह, हेल्थ असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

नोट: प्रथमपत्रको वस्तुगत प्रश्न सामान्यतया देहाय अनुसारका इकाइबाट देहाय अनुसार प्रश्न सोधिने छ।

विवरण	खण्ड A								खण्ड B								खण्ड C							
इकाई	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२-३	४	५-६	७-८	९	१०	
प्रश्न संख्या	३	३	३	२	२	३	२	२	३	२	२	३	३	२	३	२	२	१	१	२	२	१	१	

द्वितीय पत्रको विषयगत प्रश्न सामान्यतया देहाय अनुसारका इकाइबाट देहाय अनुसार प्रश्न सोधिने छ।

विवरण	खण्ड A							खण्ड B							खण्ड C						
इकाइ	१	२	३	४	५-६	७-८	९-१०	११-१२	१३	१४	१५	१६	१	२-३-४	५-६-७-८	९-१०					
पूर्णाङ्क	५	१०	५	५	१०	५	५	५	१०	५	५	१०	५	५	५	५					
प्रश्न संख्या	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१					

Model Questions (Multiple Choice Questions)

- The duration of quarantine is
 - Longest incubation period
 - Shortest incubation period
 - Infective period
 - None of the above
- Drug of choice for carriers of typhoid is:
 - Ampicillin
 - Chloramphenicol
 - Co-trimoxazole
 - Clindamycin
- All the following provide evidence of faecal pollution except:
 - Faecal streptococci
 - Coliform
 - Cl. Tetani
 - Enteropathogenic virus
- Dengue transmitted by:
 - Culex
 - Aedes
 - Anopheles
 - Mansonoides
- Lead poisoning in industries commonly occurs by:
 - Inhalation
 - Ingestion
 - Skin absorption
 - Conjunctival route

Model Questions (Subjective)

- List out the major Nutritional Problems in Nepal. What are the roles of Health Assistant in Nutritional intervention programs?(2+3=5)
- Define Shock? Briefly describe its first aid and emergency management in Health Post level?(1+4=5).
- Describe the key symptoms, transmission methods, and preventive measures of dengue. Explain how a health assistant can play a role in community awareness and patient care during an outbreak. (5+5=10)
- Define Malaria with its Cardinal Signs and Symptoms. How do you treat an adult case of Plasmodium vivax malaria in the Health Post Level?(5+5=10)